

УДК 657.6

АУДИТ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ

Студ. І.А. Зіненко, гр. БОА -15
Науковий керівник доц. О. В. Зінченко
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою дослідження є вивчення організації та методики аудиторської перевірки розрахунків за виплатами працівникам підприємства.

Завдання: охарактеризувати організаційний аспект проведення аудиту розрахунків за виплатами працівникам та висвітлити особливості методики їх аудиту на підприємстві.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом даного дослідження є нормативно-правові документи з організації та методики аудиту розрахунків за виплатами працівникам. Предметом дослідження виступає методика та організація аудиту розрахунків за виплатами працівникам на підприємстві.

Результати дослідження. Аудит розрахунків з оплати праці відіграє важливу роль у системі як внутрішнього, так і зовнішнього контролю. Це пов'язано з тим, що облік праці і заробітної плати потребує уваги і сконцентрованості, оскільки пов'язаний з обробленням великої кількості первинної інформації, має багато однотипних операцій, здійснення яких потребує багато часу. Метою аудиту є встановлення достовірності інформації, відображеної у фінансовій звітності, обліку та первинних документах з питань дотримання законодавства порядку розрахунків за виплатами працівникам. Загальна оцінка діючої системи формування інформації щодо виплати працівникам, її відповідності визначеній стратегії підприємства і державним цілям побудови соціально орієнтованої ринкової економіки та підвищення продуктивності праці. Завданням аудиту є перевірка й оцінка системи внутрішнього контролю за дотриманням трудового, податкового та бухгалтерського законодавства щодо порядку розрахунків за виплатами працівникам. Перевірка повноти й правильності відображення інформації щодо виплат працівникам у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності та нарахувань, пов'язаних з ними.

Питання організації та методики проведення аудиту розрахунків з оплати праці розглядали у своїх працях багато вчених, проте на сьогодні не існує єдиного визначення поняття аудиту розрахунків з оплати праці та методики його проведення на підприємстві.

Нормативно правове регулювання розрахунків з оплати праці здійснюється низкою нормативно-правових актів та документів, зокрема: Закон України „ Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність ”[1], Закон України “Про оплату праці”, Закон України "Про відпустки", П(С)БО26 "Виплати працівникам", Податковий кодекс України.

Основними завданнями аудиту розрахунків за виплатами працівникам є:

дотримання законодавчо-нормативної бази із питань виплат (КЗпП, П(С)БО); ефективність внутрішнього контролю витрат на оплату праці; правильність розрахунків виробітку за виконані роботи та надані послуги та їх відображення в обліку; обґрунтованість виплат заробітної плати за трудовими угодами та достовірність відображення в обліку; дотримання встановленого порядку віднесення витрат на оплату праці та собівартість продукції; правильність визначення розміру сукупного доходу, що підлягає оподаткуванню; відповідних нарахувань чи утримань; своєчасність перерахувань до бюджету утриманих сум податків та обов'язкових платежів; дотримання встановленого порядку депонування заробітної плати та своєчасності перерахування депонованих сум після закінчення строку позовної давності; резервування коштів для оплати відпусток.
--

Для проведення аудиту слід скласти загальний план такої перевірки. Планування роботи дає змогу приділити належну увагу важливим напрямам аудиту і сприяє ефективному розподілу роботи аудиторів. Обсяг аудиторської роботи залежить від розмірів економічного суб'єкта, аудиторського досвіду, складності аудиту, знання діяльності клієнта. При проведенні аудиту перевіряються розрахункові та платіжні відомості, особові рахунки співробітників, а також первинні документи (табелі, наряди тощо), які використовуються для нарахування заробітної плати. Потрібно звернути увагу на правильність заповнення цих документів, відповідність чинному законодавству.

Кожне підприємство в умовах ринкових відносин може застосовувати різні форми оплати праці та матеріальної винагороди. Тому, аудитор визначає, яка система оплати праці застосовується на підприємстві, і відповідно обирає шлях перевірки. Методом арифметичного контролю встановлюються помилки в підрахунках у первинних документах або у розрахункових відомостях. Звертається увага на правильність оформлення та нарахування інших виплат робітникам, до яких відносять:

виплати стимулюючого характеру (премії, винагороди за підсумками роботи за рік);
виплати компенсуючого характеру (надбавки та доплати за роботу в нічний час, понадурочні роботи);
виплати за невідпрацьований час (оплата чергових і додаткових відпусток, тимчасової непрацездатності тощо);
оплата простоїв, браку.

Послідовність здійснення контрольних процедур при проведенні аудиторської перевірки, зокрема:

виявлення наявності і встановлення відповідності чинному законодавству локальних нормативних документів;
перевірка обґрунтованості виробничої програми, визначення фонду оплати праці на прогнозований обсяг робіт, тарифних ставок, розцінок посадових окладів та оплати за контрактом;
перевірка правильності розрахунків з оплати праці у грошовій і натуральній формах, остаточних розрахунків за продукцію у кінці року;
перевірка дотримання встановленого порядку оподаткування та здійснення утримань із заробітної плати;
дослідження стану синтетичного і аналітичного обліку оплати праці, перевірка достовірності звітності підприємства;
оцінка стану обліку, звітності щодо праці та її оплати, внутрішньогосподарського контролю використання робочого часу й фонду оплати праці.

Методика аудиту розрахунків за виплатами працівникам має бути об'єктом постійної уваги аудиторів і науковців, що пов'язано із високою трудомісткістю перевірок, змінами в трудовому і податковому законодавстві, широкою варіативністю організації системи оплати праці на підприємствах. Вона має постійно переглядатися та оновлюватися для відпрацювання ефективного підходу перевірки й забезпечення можливості впровадження політики регулювання та управління оплатою і продуктивністю праці.

Висновки. Розширення функцій мети і завдань аудиту розрахунків з оплати праці забезпечить поступовий перехід до запровадження практики виконання зовнішнього аудиту, спрямованого на вирішення проблем, пов'язаних із оплатою та продуктивністю праці на рівні всіх суб'єктів соціально-економічних відносин - держави, підприємства, працівника. Для цієї мети аудиторська фірма може порекомендувати: автоматизувати розрахунки з оплати праці, уточнити правильність виконання розрахунків, застосовувати раціональні системи ведення аналітичного обліку розрахунків з працюючими.

Удосконалення організаційних аспектів аудиту розрахунків з оплати праці та інших виплат працівникам пов'язано передусім з поглибленням практики виконання аналітичних процедур на всіх етапах аудиту і визначенням стандартизованих підходів до вибіркового дослідження.

Ключові слова: аудит, розрахунок за виплатами працівникам, аудитор.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>